

VASA KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETS ENERGI- OCH KLIMATSTRATEGI

2025-2027

EV.LUTH. KYRKAN I VASA⁺

INNEHÅLL

INNEHÅLL.....	1
INLEDNING	2
MÅL 1: FASTIGHETERNAS KOLDIOXIDUTSLÄPP MINSKAS	3
Rekommendation 1.....	3
Rekommendation 2.....	3
Rekommendation 3.....	3
Rekommendation 4.....	4
Rekommendation 5.....	4
Mål 2: KOLDIOXIDUTSLÄPPEN FRÅN VERKSAMHETEN MINSKAS	5
Rekommendation 1	5
Rekommendation 2.....	5
Rekommendation 3.....	5
Rekommendation 4.....	6
Rekommendation 5.....	6
MÅL 3: UTSLÄPPEN KOMPENSERAS	7
Rekommendation 1.....	7
Rekommendation 2.....	7
MÅL 4: KYRKAN PÅVERKAR AKTIVT SOM SAMHÄLLELIG AKTÖR OCH DEBATTÖR	8
Rekommendation 1.....	8
Rekommendation 2.....	8
Rekommendation 3.....	8
Rekommendation 4.....	9
Rekommendation 5.....	9
MÅL 5: FÖRSAMLINGARNA OCH KYRKANS CENTRAL- FÖRVALTNING HAR FÖRBUNDIT SIG VID KLIMATARBETET	10
Rekommendation 1.....	10
Rekommendation 2.....	10
Rekommendation 3.....	10
Rekommendation 4.....	11
Rekommendation 5.....	11

INLEDNING

Människan är en del av naturen. Människan är ansvarig inför Gud för hur hon behandlar naturen. Till den kristna tron hör måttfullhet och en enkel livsstil. Kristendomen är en motkraft till konsumtionskulturen.

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland förbinder sig att nationellt och internationellt arbeta för att bekämpa klimatförändringen med målet att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader jämfört med förindustriell tid. Kyrkan är kolneutral år 2030. Då har växthusgasutsläppen minskat med 80 procent jämfört med idag och återstående 20 procent kompenseras så långt det är möjligt till exempel genom att man fäster uppmärksamhet vid kollagret i församlingarnas skogar. I Finlands evangelisk-lutherska kyrkas energi- och klimatstrategi har man ställt mål för att minska koldioxidutsläppen samt kompensera utsläppen. Dessutom bör församlingarnas och kyrkans centralförvaltning förbinda sig vid klimatarbetet och kyrkan bör som en aktiv samhällelig aktör påverka i klimatfrågor.

Vasa kyrkliga samfällighet har 23.2.2023 tillsatt en miljöarbetsgrupp för åren 2023–2027. Arbetsgruppens uppgift är att ta hand om och övervaka förverkligandet av Vasa kyrkliga samfällighets och dess församlingars miljömål i enlighet med Vasa kyrkliga samfällighets miljöprogram. Målen i den kyrkliga samfällighetens energi- och klimatstrategi är överensstämmande med Kyrkans energi- och klimatstrategi. I den här strategin svarar man på hur Vasa kyrkliga samfällighet förverkligar målen i Kyrkans energi- och klimatstrategi.

Energi- och klimatstrategins åtgärder, mål och tidtabell har satts upp i miljöprogrammet som krävs för Kyrkans miljödiplom. Miljöprogrammet gäller för samma period som miljödiplomet, miljöarbetsgruppen följer upp och rapporterar om genomförandet av åtgärderna.

MÅL 1: FASTIGHETERNAS KOLDIOXIDUTSLÄPP MINSKAS

Rekommendation 1

Oljeuppvärmningen frångås senast 2025.

Åtgärd:

I Vasa kyrkliga samfällighet har ännu oljeuppvärmning som reservuppvärmningssystem i Siltaranta och Alskathemmet. De här uppvärmningsmetoderna kommer att bytas ut till mera miljö-vänliga metoder så som till exempel bio-olja och jordvärme/sol.

Tidtabell: Under år 2025.

Rekommendation 2

Användningen av el som producerats med fossila bränslen frångås senast 2025.

Åtgärd:

Vasa kyrkliga samfällighet konkurrensutsätter elen år 2025 så att inga fossila bränslen används i produktionen.

Tidtabell: Under år 2025.

Rekommendation 3

Församlingarna utreder sina byggnaders energiförbrukning och för in den i Basis-systemet före utgången av 2020. Byggnadernas energieffektivitet förbättras.

Åtgärd:

Vasa kyrkliga samfällighets fastigheter har registrerats i fastighetssystemet Basis och dit har också förts in energivärdena från år 2019 framåt.

Tidtabell: Fastigheterna har förts in i Basa. Energieffektiviteten förbättras kontinuerligt.

Rekommendation 4

Kyrkostyrelsen erbjuder församlingarna energirådgivning.

Åtgärd:

I Kyrkostyrelsens Teams-kanal "Kirkon Talotekniikka" finns rådgivning gällande energi- och fastighetsteknik samt kollegastöd från andra församlingar. Vi deltar aktivt i Teams-diskussionerna och webinarier som erbjuds.

Tidtabell: Kontinuerligt.

Rekommendation 5

Kyrkan lämnar ifrån sig lokaler som används sällan och ökar den delade användningen av lokaler.

Åtgärd:

Användningsgraden för Vasa kyrkliga samfällighets fastigheter har gått igenom i enlighet med uppgörandet av fastighetsstrategin. Man har redan tidigare avstått från en del av fastigheterna. Framöver kommer fokus att ligga på effektiv användning av lokalerna, med mångsidiga och hälsosamma utrymmen.

Tidtabell: Behovet av lokaler och deras anpassningsbarhet utvärderas under fastighetsstrategiperioden 2025–2029.

Mål 2: KOLDIOXIDUTSLÄPPEN FRÅN VERKSAMHETEN MINSKAS

Rekommendation 1

Kyrkan gör hållbara anskaffningar bland annat genom att delta i klimatvänlig gemensam upphandling.

Åtgärd:

Vasa kyrkliga samfällighets anvisningar för upphandlingar har uppdaterats för att i första hand motsvara upphandling av miljö- och klimatvänliga anskaffningar.

Tidtabell: Anvisningarna för upphandlingar uppdateras under år 2025.

Rekommendation 2

I kyrkans verksamhet gynnas klimatvänlig mat. Matsvinnet minskas.

Åtgärd:

Anvisningarna för upphandlingar fastställer att anskaffningar av mat görs på ett miljövänligt sätt. Ekologisk, närproducerad och vegetarisk kost utökas. Matsvinnet minskas genom att öka miljöfostran med att berätta om klimatkonsekvenserna av matproduktionen samt med projektet Gemen- samt bord. Dessutom får man med hjälp av en förpackningsmaskin den färdiga maten direkt förpackad för utdelning i enlighet med föreskrifterna. Matsvinnet har minimerats genom att dela ut överbliven mat vid diakonins serveringar.

Tidtabell:

Anvisningarna för upphandlingar uppdateras under år 2025. Den övriga verksamheten fortsätter.

Rekommendation 3

Kyrkan gynnar transportmedel med låg utsläppsnivå och utvecklar möjligheterna att delta i olika evenemang på distans. Flygresorna minskas och utsläppen av dem klimat kompenseras.

Åtgärd:

När den kyrkliga samfällighetens och församlingarnas anställda rör sig på arbetstiden görs det med transportmedel med låg utsläppsnivå. Vi försöker undvika onödiga bilkörningar och transporter genom att effektivisera vaktmästartjänsterna.

Cykelförmånen har tagits i bruk.

Utbildningar och möten ordnas helt på distans eller så erbjuds de som önskar möjlighet att delta på distans. Personalen har möjlighet att arbeta hemifrån 2 dagar i veckan beroende på arbetsuppgifternas art.

Flygresor undviks. I första hand mera utsläppssnåla färd sätt men om man måste flyga kompenseras resorna. För att undvika flygande och resande utreds alltid möjligheten att delta på distans först.

Tidtabell:

Samfälligheten har år 2023 sålt en minibuss och en gammal skåpbil. Istället har en leasing-skåpbil tagits i bruk, som används främst för mat- och andra transporter. Transportplanen har effektiviserats så att körsträckorna blir så korta som möjligt.

Delvis kontinuerligt.

Rekommendation 4

Det finns en laddningsstation för elbilar vid varje vägkyrka 2021.

Åtgärd:

Vasa kyrkliga samfällighet har en vägkyrka, Trefaldighetskyrkan, dit en laddningsstation för elbilar installeras.

Tidtabell: Laddningsstationer har installerats år 2024.

Rekommendation 5

Klimatmålen beaktas i kyrkans placeringsverksamhet. Kyrkan gör inga direkta placeringar i bolag som producerar fossila bränslen.

Åtgärd:

I Vasa kyrkliga samfällighets placeringsstrategi fastställs att den kyrkliga samfälligheten och dess församlingar inte gör direkta placeringar i bolag som producerar fossila bränslen.

Vi kräver att våra byggentreprenörer minskar och återvinner byggavfall.

Tidtabell: Placeringsstrategin uppdaterades år 2025.

MÅL 3: UTSLÄPPEN KOMPENSERAS

Rekommendation 1

Kyrkan utreder möjligheten att klimatkompensera sådana utsläpp som inte kan minskas på annat tekniskt eller ekonomiskt ändamålsenligt sätt.

Åtgärd:

Kyrkostyrelsen gör färdiga kalkyler till församlingarna från Basis-systemet.

Tidtabell:

Kyrkostyrelsens koldioxidavtrycksberäkning är klar, men rapporteringen kommer att förbättras för att bättre beakta energieffektiva inköp, såsom grön el eller värme. Med hjälp av systemet är det möjligt att följa olika åtgärders påverkan på koldioxidavtrycket och behovet av klimatkompensation. År 2025.

Rekommendation 2

Kyrkan kartlägger tillståndet i kolsänkorna på sina marker (i synnerhet skogar och myrar) samt markernas värde som kolsänkor före utgången av 2020. Kyrkan gör upp en plan för och ger en rekommendation om hur församlingarnas skogar kan skötas på ett ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt hållbart sätt så att deras tillstånd även som kollager förbättras och deras värde som kolsänkor höjs.

Åtgärd:

Kyrkostyrelsen har i samarbete med Luke gjort färdiga kalkyler till församlingarna. I samarbete med Luke utarbetar kyrkostyrelsen också direktiv om skogsvård till församlingarna.

Tidtabell:

Vi utreder våra skogars koldioxidupptagningsförmåga och granskar genomförandet av skogsvårdsplanerna år 2025.

MÅL 4: KYRKAN PÅVERKAR AKTIVT SOM SAMHÄLLELIG AKTÖR OCH DEBATTÖR

Rekommendation 1

I sin kommunikation och verksamhet uppmuntrar och utmanar kyrkan sina medlemmar att engagera sig i klimatarbetet och arbeta för att nå målet om kolneutralitet.

Åtgärd:

Varje församling beaktar samhälls- och miljöansvaret samt utmanar och uppmuntrar församlingsmedlemmarna på sitt eget sätt. Metoder och tidtabeller syns i församlingarnas planer för miljöfostran.

Tidtabell: Kontinuerligt.

Rekommendation 2

De som deltagit i konfirmandundervisningen vet sitt miljöansvar. Konfirmandundervisningen genomförs miljövänligt Grön skriba.

Åtgärd:

Vasa kyrkliga samfällighets församlingars konfirmandundervisning uppfyller kriterierna för Grön skriba.

Tidtabell: Kontinuerligt.

Rekommendation 3

Kyrkan kräver djärva klimatåtgärder av beslutsfattarna.

Åtgärd:

Vi verkar enligt kyrkans åskådning och lära. Vi lyfter fram synden som vi begår när vi inte värnar om skapelsen. Församlingarnas anställda och förtroendevalda eller församlingsmedlemmarna tar ställning till lokala eller landsomfattande beslut som står i strid med miljövärdena.

Tidtabell: Kontinuerligt.

Rekommendation 4

Församlingarna samarbetar med andra församlingar, kommuner, städer, organisationer och andra intressentgrupper för att nå klimatmålen.

Åtgärd:

Vi samarbetar med Vasa stad i klimatkampanjer och olika projekt som främjar klimatarbete. Exempel på samarbetsprojekt är ordnandet av en cykelbrunch under cykelveckan. Vi deltar aktivt i andra aktörers miljöprojekt, såsom Österbottens hållbarhetsvecka.

Tidtabell: Kontinuerligt.

Rekommendation 5

Kyrkan främjar global klimaträttvisa.

Åtgärd:

Beaktas i missionsarbetet och i olika insamlingar såsom Gemensamt Ansvar och Ansvarsveckan.

Tidtabell: Kontinuerligt.

MÅL 5: FÖRSAMLINGARNA OCH KYRKANS CENTRAL-FÖRVALTNING HAR FÖRBUNDIT SIG VID KLIMATARBETET

Rekommendation 1

Alla församlingar arbetar för målen i kyrkans energi- och klimatstrategi.

Åtgärd:

Vasa kyrkliga samfällighets energi- och klimatstrategi arbetar för målen i kyrkans energi- och klimatstrategi.

Tidtabell: Vasa kyrkliga samfällighets energi- och klimatstrategi har uppdaterats år 2024.

Rekommendation 2

Kyrkostyrelsen anvisar tillräckliga resurser för uppföljningen av hur klimatmålen nås och till stöd för församlingarnas klimatarbete. Vid Kyrkostyrelsen utses en koordinator och arbetet anvisas tillräckliga ekonomiska resurser.

Åtgärd:

I enlighet med Vasa kyrkliga samfällighets energi- och klimatstrategi följer den kyrkliga samfällighetens verksamhet kraven i handboken för Kyrkans miljödiplom.

Tidtabell:

Församlingens verksamhet har kvalitetsreviderats i enlighet med Kyrkans miljödiplom 2020 och miljöprogrammet med dess mål har skickats till kyrkostyrelsen i oktober 2022.

Rekommendation 3

Kyrkostyrelsen tar fram en verksamhetsmodell där församlingsmedlemmarna och de lokala aktörerna kallas till att utveckla lokala lösningar för kolneutralitet.

Åtgärd: Kyrkostyrelsens gör en vägkarta om detta. På webbplatsen för kyrkans miljödiplomhandbok finns för närvarande riktlinjer och mål för att förbättra koldioxidneutraliteten och det praktiska genomförandet av miljöansvaret.

Tidtabell: Våra egna strategier och planer som är knutna till miljödiplomet fungerar för tillfället som vår vägkarta till koldioxidneutralitet.

Rekommendation 4

Alla församlingar samt domkapitlen och Kyrkostyrelsen har Kyrkans miljödiplom 2025.

Åtgärd och tidtabell:

I enlighet med Vasa kyrkliga samfällighets energi- och klimatstrategi kvalitets granskades den kyrkliga samfällighetens verksamhet i enlighet med Kyrkans miljösystem år 2021. Vasa kyrkliga samfällighet beviljades Kyrkans miljödiplom år 2022. En intern granskning görs år 2025 och diplommet förnyas 2026.

Rekommendation 5

Uppnåendet av målen och deras tillräcklighet utvärderas varje år.

Åtgärd:

Målen i Vasa kyrkliga samfällighets energi- och klimatstrategi och deras tillräcklighet följs årligen upp i bokslutet och verksamhetsberättelserna. Miljöarbetsgruppen följer vid sina sammanträden upp hur miljöprogrammets mål som Kyrkans miljödiplom kräver har uppnåtts.

Tidtabell:

Vasa kyrkliga samfällighets miljöarbetsgrupp följer upp utfallet 2021–2025 och rapporterar om det i den kyrkliga samfällighetens bokslut och verksamhetsberättelse.